Historie AMČR

Vznik systému a jeho autoři

Struktura a funkcionality systému byly navrženy v rámci grantového projektu Archeologická mapa ČR. Systém pro sběr, správu a prezentaci dat (MK ČR – program NAKI, DF12P01OVV003, 2012-2015) autorským týmem Archeologického ústavu AV ČR, Praha, v. v. i. (Martin Kuna, David Novák, Jan Hasil, Dana Křivánková).

Technické řešení systému AMČR provedla podle návrhu ARÚP firma SmartGIS, s.r.o.. V současné době systém spravuje Huld s. r. o. (dříve Space Systems Czech, s.r.o.)

AMČR je součástí Archeologického informačního systému ČR zapsaného od roku 2016 do Cestovní mapy velkých výzkumných infrastruktur ČR, který budování infrastruktury v rámci stejnojmenného výzkumného projektu podporuje. Doplňkovou podporu získává infrastruktura i v rámci programu Strategie AV21 Akademie věd ČR a dalších projektů.

Dosavadní vývoj infrastruktury

Systém AMČR představuje klíčovou část archeologické výzkumné infrastruktury v ČR. Její vznik a rozvoj lze popsat jako tři etapy postupné tvorby a integrace datových bází, z nichž třetí etapa byla zahájena v roce 2016. Dané etapy lze stručně charakterizovat takto:

- 1. 1990–2011: Vznik a samostatné budování základních evidenčních databází, tj. Archeologické databáze Čech (od r. 1990), Digitálního archivu ARÚP (od r. 2002), Internetové databáze archeologických výzkumů (od r. 2008) a Digitálního archivu a evidence archeologických výzkumů na Moravě a ve Slezsku, od r. 2009).
- 2. **2012–2015**: Integrace základních informačních zdrojů do komplexního systému Archeologická mapa ČR sjednocujícího oborový agendový systém s národní databází archeologického dědictví.
- 3. **2016–2019**: Vytváření Archeologického informačního systému ČR (v rámci projektu MŠMT) s cílem:
 - i. implementovat informační systém na území Moravy a Slezska a
 - ii. integrovat další databázové systémy a webové portály k využití odbornou i širší veřejností.

Zdroje financování

Vývoj archeologické infrastruktury byl dosud financován částečně z institucionálních zdrojů Archeologických ústavů AV ČR, z účelových prostředků přidělených na rozvoj informačních systémů, ale i z dalších projektů zaměřených na výzkum v oblasti sídelní a krajinné archeologie. Z účelové podpory lze zmínit následující grantové projekty:

· Riziko archeologického výzkumu

GA AV ČR, IBS8002001, 2000-2003.

V projektu byla zahájena revize prostorových údajů Archeologické databáze Čech a rozpracovány obecné principy tvorby a správy prostorových dat.

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., odpovědný řešitel: M. Kuna.

Sídelní prostor pravěkých Čech

GA ČR, GV404/97/K024, 1997-2002.

V rámci projektu byl mimo jiné zahájen systematický letecký průzkum Čech, který přinesl velké množství údajů o nových archeologických lokalitách.

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., odpovědný řešitel: M. Gojda.

• Digitální archiv české archeologie

AV ČR, 1ET200020405, 2004-2008.

Z projektu byl částečně hrazen vznik repozitáře terénní dokumentace a metadatový popis dokumentů při digitalizaci archivu po povodni v r. 2002.

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., odpovědný řešitel: M. Kuna.

• Archeologická mapa ČR. Systém pro sběr, správu a prezentaci dat (AMČR).

MK ČR – program NAKI, DF12P01OVV003, 2012-2015.

V rámci projektu proběhla obsahová a věcná revize existujících dat a byl vytvořen softwarový nástroj (desktopový klient) pro správu dat a licence pro použití na území Čech.

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., odpovědný řešitel: M. Kuna.

• ARIADNE Advanced Research Infrastructure for Archaeological Dataset Networking in Europe

European Commission - program FP7, FP7-INFRASTRUCTURES-2012-1-313193, 2013-2017.

Projekt byl zaměřen na integraci archeologických digitálních dat do jednotného evropského katalogu a byl z něj financován vývoj aplikace Digitální archiv AMČR. PIN, odpovědný řešitel: F. Niccolucci.

• Informační systém archeologických pramenů Prahy (IIS APP)

MK ČR – program NAKI, DF13P01OVV014, 2013-2017.

Cílem projektu bylo vytvořit interaktivní informační systém archeologických pramenů Prahy (IIS_APP) v prostředí GIS a současně digitalizovat a do systému AMČR integrovat Mapu archeologických dokumentačních bodů L. Hrdličky.

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., odpovědný řešitel: I. Boháčová.

• Strategie AV21

AV ČR, 2015-2018.

S podporou z tohoto programu bylo možné získat licenci aplikace AMČR pro území Moravy a Slezska a změnu licence AMČR do režimu open-source. Dochází též k podpoře tvorby nových datových bloků.

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., odpovědný řešitel: M. Kuna, D. Novák.

• Archeologický informační systém ČR (AIS CR)

MŠMT ČR – program Velké infrastruktury, LM2015080, 2016-2019.

Hlavním cílem projektu je vyrovnat rozdíl mezi zpracování dat v Čechách a na Moravě/Slezsku (zpracování fondů ARÚB) a navázat systém na další informační zdroje.

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., odpovědný řešitel: O. Lečbychová.

• INDIHU – vývoj nástrojů a infrastruktury pro digital humanities MK ČR - program NAKI II, DG16P02B039, 2016-2020.

Cílem projektu je vytvořit potřebné nástroje a infrastrukturu pro vědeckou práci v humanitních oborech (například historie, literatura, filozofie apod.), jejímž základem nebudou dle stávajících zvyklostí analogové dokumenty, nýbrž zdroje dostupné v elektronické podobě.

Knihovna AV ČR, v. v. i., odpovědný řešitel: M. Lhoták.

Archeologický informační systém – druhá generace (AIS-2)

MŠMT ČR - OP VVV, CZ.02.1.01/0.0/0.0/16 013/0001439, 2017-2022.

Cílem projektu AIS-2 je rozvoj infrastruktury AIS CR. O další rozvoj infrastruktury usiluje třemi způsoby: (i) modernizací HW a SW vybavení infrastruktury, (ii) rozšířením a zkvalitněním datového obsahu a (iii) vytyčením cest jejího vědeckého využití a budoucího rozvoje.

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., odpovědný řešitel: M. Kuna.

• Archeologie z nebe. Analýza a prezentace fondů dálkového průzkumu na Moravě a ve Slezsku (NEBE).

MK ČR - program NAKI II, DG18P02OVV058, 2018 - 2022.

Projekt je primárně zaměřen na evidenci a zpracování dat získaných v dosavadní historii letecko-archeologického průzkumu na území Moravy a Slezska.

Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i., odpovědný řešitel: J. Bíšková.

• ARIADNEplus Advanced Research Infrastructure for Archaeological Data Networking in Europe - plus

European Commission - program Horizon 2020, H2020-INFRAIA-2018-1-823914, 2018-2022.

Navazuje na předchozí projekt ARIADNE a dále rozvíjí integrační aktivity spojené s webovou publikací dat.

PIN, odpovědný řešitel: F. Niccolucci.